

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De Sanctis Martyribus Africanis Telesphoro, Floro, Jocundo, Petro, Marco,
Acutio, Januarina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

et Maurolyco qui Sultanum vocat. Fortassis Solochanus est, de quo.
 xvii Maii
 S. Gurvallis Episcopus Macloviensis, hoc die mortuus memoratur a Joanne Chenu, Claudio Roberto, Augustino Pazio, Andrea Saussayo. Festum agitur Macloviopoli
 vi Junii.
 S. Edilwaldus Presbyter in insula sacra, sive Lindisfarne, hoc die refertur ab Hugone Menardo; a Martyrologio Anglicano, et Ferrario
 xi Junii.

S. Germani Episcopi Autisiodorensis Translatio hoc die adnotatur a Maurolyco, Galesinio, Ferrario, Martyrol. Gallicano et Germanico, ac plurimis mss. De ea agemus ad illius vitam
 xxxi Julii.
 S. Donatiani Remensis Episcopi, civitatis Brugensis in Flandria Patroni, secunda Translatio hoc die facta memoratur, adnotaturque hic in ms. Florario, et Martyrologio Gallicano. Plenius de ea agemus
 xiv Octobr.

EX VARIIS.

DE EPIPHANIA DOMINI.

AN. CHRIS. I.
VI JANUARI.

Hujus diei antiqua celebritas:

triplex mysterium.

Corpora 3 Regum Coloniensem translatam.

Celeberrima semper in Ecclesia Catholica fuit Epiphaniae festivitas, ut quae vocationis gentium primordia, gratissima memoria nobis perpetuo recordanda, proponat. Plurimae extant ab sanctis Patribus habitae hoc die Homiliae, quas recenset Galesinius in suis ad Martyrologium Notis. Multa de hujus diei mysterio, atque ipsis Magis, sacrae Scripturae Interpretes commentantur, quae hic consulto praeterimus, alio fortassis Opere ea postmodum prosecuturi. Nec ipsa quidem Martyrologia proferre visum est operae pretium, quae cuncta, etiam antiquissimum S. Hieronymi, Epiphaniam Domini concelebrant. Disertius plerisque Molanus in Addit. ad Usuardum: Epiphania Domini, qua manifestari coepit magibus, cum eum Magi adoraverunt, Melchior, Baltasar et Gaspar. Simul hoc die Ecclesia gratam memoriam celebrat Baptismi ejus sacri, et primi omnium miraculorum Christi, ac sub illo ceterorum, quibus celebriter manifestata fuit ipsius divinitas. Pluribus etiam B. Notkerus, Franciscus Maurolycus, Petrus Galesinius: ac congerit hic in Notis multa de Magis totaque hac solemnitate, illudque inter cetera, Mediolani, ritu Ambrosiano, ut die natali Domini, maximo populi conventu officium matutinum nocte celebrari, accensis more Graeco plurimis luminibus.

2 Sanctorum trium Magorum sacra corpora, ut idem scribit Galesinius, Constantinopolim e Persia jam pridem translata, et in Basilica S. Sophiae angustissimo apparatu collocata: inde ab Eustorgio I, Episcopo Mediolanum delata, ibique sexcentis et septuaginta annis in basilica Eustorgiana religiose asservata; demum Frederico Aenobardo Imperatore Coloniam ab Reinoldo Archiepiscopo asportata, reconduntur. De hac Translatione pluribus agemus xxiii Julii de S. Eustorgio xviii Septembris. Ex cujus, a S. Ambrosio laudati, aetate constare potest, hic mendum in Galesinii calculo

esse; cum ab Eustorgio seniore usque ad Fredericum I, Imperatorem, cujus anno xii, Christi mclxiii ea Translatio contigit, plures quam octingenti anni intercesserint. Sed Eustorgio secundo videtur tribuere, de quo vi Junii.

3 Graeci moderni solum Christi Baptismum celebrant hoc die Theophaniorum, ut vocant; at xxv Decembris, una cum Christi nativitate, Adorationem Magorum. Egyptii vero, ut hic in Notis ad Martyrologium habet Baronius, uno eodemque die Christi natalem et Baptismum agunt. Nam, ut Collatione 10, cap. 2, scribit Cassianus provinciae illius Sacerdotes diem Epiphaniarum vel Dominici baptismi, vel secundum carnem nativitatis esse definiunt; et ideo utriusque sacramenti solemnitatem non bifarie, ut in Occiduis provinciis, sed sub una diei hujus festivitate concelebrant. S. Epiphanius in Panario haeresi 31, natum scribit Christum hoc die vii Id. Januarii; baptizatum vi Id. Novembris. Utrumque alii Patres atque Interpretes refellunt.

4 Celeberrimam, inquit Baronius, semper fuisse Christianis ejusmodi solemnitatem, declarat Caesarum praesentia; adeo ut ne impii quidem Principes ab ea celebritate abessent. Siquidem Julianus Apostata, qui pallio Christianae simulatae religionis latentem impietatem studebat contegere, cum esset in Galliis, voluit ea die cum ceteris Christianis sacris interesse mysteriis, ut scribit Ammianus Marcellin. lib. 21. Id ipsum praestitit Valens Imperator Arianus, ut de eo scribit S. Gregorius Nazianz. Orat. in laudem Basili. Visus enim fuisset a Christiana fide prorsus extorris, qui tantis solemnibus non adesset. Theodosius Imperator sic hujus diei celebritatem coli jussit, ut septem diebus qui praecedunt, ac totidem qui subsequuntur, judicalem strepitum conticescere jusserit, ut L. 2 C. de Feriis.

Nativitas ubi hoc die.

Epiphaniae sollemnis veneratio.

DE S. MELCHIORE REGE.

VI JANUARI.

Singulos sanctos Reges Magos peculiari aliqua religione variis diebus, in quibusdam Ecclesiis celebrari, diximus i Januarii, cum de S. Gaspare. S. Melchior vi Januarii colitur, ut ex Martyrologio Coloniensi et Germanico patet; quae Episcopum fuisse, divinoque sacrificio prius celebrato, sancte in Domino obdormisse

tradunt. Alii existimant tres illos Heroes martyrio coronatos: et Dextri quidem Chronicon passos habet an. Christi lxx. Sessaniae in Arabia felice ms. Florarium i Januarii obiisse S. Melchorem refert, anno aetatis cxvi. De eo rursus xxiii Julii.

DE SANCTIS MARTYRIBUS AFRICANIS

TELESPHORO, FLORO, JOCUNDO, PETRO, MARCO, ACUTIO, JANUARIA.

VI JANUARI.

De his antiquissimum S. Hieronymi ms. Martyrologium vi Januarii: In Africa Telesphori, Flori, Jocundi, Petri, Marci, Acuti, Januariarum. Quidam his cognomines v Januarii habentur

in eodem Martyrologio, et forte iidem, ut supra monuimus. ms. Rhimoviense perantiquum: In Africa Telesphori, Acuti, Januariarum. Notkerus: In Africa Flori, Jocundi, Petri, Marci, Acuti, Januariarum. Carthusiani

EX VARIIS.

thusiani Colonienses in Addit. ad Usuardum : Item Petri et Marci.

2 Videntur ex eorum esse numero, de quibus Martyrologium Romanum hoc die : In Africa commemoratio plurimorum Sanctorum Martyrum, qui in persecutione Severi ad palum alligati, igne consumpti sunt. Hæc oculis spectasse, qui tum vivebat, Tertullia-

num putat Ludovicus Lacerda Noster, ideoque scribere in Apologetico cap. 30. Licet nunc sarmentitios et semaxios appelletis, quia ad stiptem dimidii axis revincti sarmentorum ambitu exurimur. Ex quo a gentilibus in nos contorto agnomine patet frequens illud fuisse supplicium.

DE SANCTIS MARTYRIBUS

HONORIO, JULIO, ANTONINO.

VI JANUARI. Hos refert Martyrologium S. Hieronymi MS. Et alibi Honori, Juli, Antonini.

DE S. POMPEIANO

MARTYRE CALARITANO.

VI JANUARI. Reliquia S. Pompeiani inventa.

Seraphinus Esquirus Ordinis Capucinorum Theologus, lib. 1 Sanctuarii Calaritani, sive historice narrationis inventarum Calari Reliquiarum anno Christi MDCXIV, et aliquot sequentibus, Calari excusæ an. MDCXXIV, testatur, in basilica S. Saturnini (de quo xxx Octobris agemus) juxta urbem Calaritanam, repertam ex albo marmore tabulam, tres palmos longam, duos latam, intra parietem basilicæ inclusam; sub qua arca erat lapidea, quæ sacras Martyris exuvias continebat; tabulæ vero hæc incisa legebatur epigraphæ :

HIC IACET B. M. POMPEIANVS QVI VIXIT ANNIS PLVS MINVS XXVI. REQVEVIT IN PACE VI. IANVARI.

Ex signo transfaci cordis colligit Auctor Martyrem fuisse, probatque pluribus in eodem libro exemplis.

2 Franciscus Esquivelius, Archiepiscopus Calaritanus, in Relatione inventarum sacrarum Reliquiarum, missa ad Paulum V, Pontificem Maximum, excusa Neapoli anno MDCXVII, S. Pompeiani quoque meminit.

Videri martyrem fuisse.

DE S. ANASTASIO MARTYRE SIRMII.

VI JANUARI. Sirmium inferioris Pannoniæ præclara quondam civitas fuit. Hic Anastasium VI Januarii martyrio coronatum, conjicimus ex MS. S. Hieronymi Martyrologio, in quo

hæc habentur : Apud Sirmiam Anastasi. Plures illius nominis celebrantur in Romano Martyrologio Sancti; nullus, qui Sirmii aut occisus sit, aut præcipue cultus.

DE SANCTA MACRA VIRGINE

MARTYRE IN TERRITORIO REMENSI.

CIRCITER AN. CHRIST. CCCII. VI JANUARI. S. Macræ in Martyrologiis nomen.

Macram Virginem hoc elogio celebrant Martyrologia, Romanum, Bedæ, Usuardi, Bellini, Germanicum, ac MS. Florarium : In territorio Remensi passio S. Macræ virginis, quæ (addit Roman. Martyrol. in persecutione Diocletiani;) jubente Rictiovaro Præsidente, cum in ignem esset præcipitata, et permansisset illæsa; dein mamillis abscissis, et squallore carceris afflicta, super testas etiam acutissimas et prunas volutata, orans migravit ad Dominum. addit. MS. Florarium id anno cccv accidisse. In MS. Societatis JESU Antverpiæ Maria appellatur. Meminit illius hoc die Maurolycus, Galesinius, et pleraque MSS. atque Andreas Saussayus in Martyrologio Gallicano, cum proluxo elogio.

2 III Martii in MS. Adonis Martyrologio monasterii S. Laurentii Leodii hæc habentur : Eodem die S. Macræ virginis, cujus passio annotata est VIII Idus Januarii. MS. Florarium : Eodem die Translatio S. Macræ virginis, de qua VIII Id. Januarii. Wandelbertus denique :

Quinas Macra pio Nonas defendit amore.

II Maii in MS. Vedastino, quod olim monasterii S. Rictarii fuit : In territorio Remensi S. Macræ virginis, cum aliis virginibus sacris. Quæ istæ aliæ sint, nondum comperi.

3 Acta S. Macræ edita sunt in Agonibus Martyrum, Acta. exstantque apud Boninum Mombritum, et Vincentium lib. 12, cap. 142. Eadem fere habentur in Flodoardo lib. 4 Hist. Ecclesiæ Remen. cap. 31. Agit de ea Petrus de Natalib. lib. 2, cap. 30. Proluxiora Acta ex codice Branensi descripsit Nicolaus Belfortius in monasterio S. Joannis de Vineis apud Suessiones Canonici regularis, quæ hic damus.

4 Loco martyrii S. Macræ habita Synodus anno MCCCXXCI. Joannis VIII, Papæ IX extat Tomo 3 Conciliorum Galliæ apud Sirmondum, cujus hic est titulus : Synodus quæ fuit acta in loco, qui dicitur Finibus Remensis parochiæ. At quæ hæc notat idem Sirmondus Noster : Hodie Fimas vocitant, celebre oppidum martyrio et cultu S. Macræ Virginis. Olim Fines dicebant, quia in finibus pagi Remensis et Suessionici. Itinerarium vetus : AUGUSTA SUessorum. FINES. Durotorum Remorum. Eadem fere habet Aub. Miræus in Chronico

Locus martyrii Fimas.

Translatio.